

Esityslista – Kestävä kehitys

- **Tasa-arvo, Integraatio ja Moninaisuus**
- **Ympäristö**
- **Saamen kielen käyttö**
- **Yhteenveto**

Kestävä kehitys

**“Kehitys, joka huolehtii meidän tarpeistamme vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuutta huolehtia omistaan”
(*Brundtlandin komissio*)**

Kaiken mitä teemme pitää olla pitkällä tähtäimellä kestävää!

Tasa-arvo, Integraatio ja Moninaisuus

Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuna.

Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten että miesten tasa-arvo.

(*Sopimus Euroopan Unionista*)

Käsitteet

Tasa-arvo koskee naisia ja miehiä.
Naisilla ja miehillä on yhtä paljon valtaa kehittää yhteiskuntaa ja omaa elämäänsä.
Samat mahdollisuudet, oikeudet ja vaatimukset kaikilla elämän alueilla.

Samanarvoisuus tarkoittaa *kaikkien* ihmisten yhdenvertaisuutta sukupuolesta, sukupuolen ylittävästä identiteetistä tai ilmaisusta, etnisestä taustasta, uskonnosta tai muusta vakaumuksesta, vammaisuudesta, sukupuolisesta suuntautumisesta tai iästä riippumatta (Moninaisuus)

EUROOPAN UNIONIN
Ei eriytyä taustastaan
11 2004-2006

**INTERREG
IV/A/NORD**

Konkreettista hankkeiden toteutuksessa

Kohdistuvatko hankkeen toimet sekä miehiin että naisiin?

Edistävätkö hankkeen toimet stereotyyppisten sukupuolimallien poistamista?

Onko hankkeen alkuvaiheessa ajankohtaista tilastotietoa naisista/miehistä?

Onko hankkeen organisaatiossa tasapuolinen sukupuolijakauma?

Mitkä roolit naisille/miehille on jaettu hankkeen organisaatiossa?

Konkreettista hankkeiden toteutuksessa

Edistävätkö hankkeen toimet moninaisuuden lisääntymistä raja-alueen kehitystyössä?

Näkyykö moninaisuus hankkeen organisaatiossa?

Onko kaikilla ryhmillä mahdollisuus osallistua hankkeen toimiin ja tapahtumiin?

Tiedotus/ markkinoiti – näkyykö siinä organisaation/yhteiskunnan moninaisuus?

Minkälainen on organisaation arvomaailma?

Moninaisuustietoinen

”Kyky nähdä ja hyödyntää erilaisuutta. Ymmärtää, kuinka tausta, kulttuuri ja ryhmään kuuluminen vaikuttaa minuun ja muihin.

Kyetä huomioimaan nämä seikat päätöksiä tehtäessä ja valitessa toimintatapoja.”

**Reaktiossani muihin ihmisiin ei oikeastaan ole kysymys, niistä ”muista”
-vaan kysymys on ensisijaisesti ”minusta” itsestäni!**

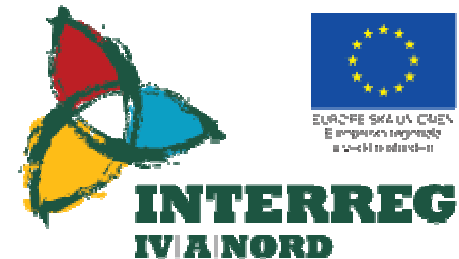
Ympäristö

Ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä 3 artiklassa tarkoitetun yhteisön politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi. (artikla 6, perustamissopimus)

Rahastojen tavoitteisiin on pyrittävä kestävän kehityksen puitteissa ja ottamalla huomioon, että yhteisö edistää ympäristön suojelua ja parantamista perustamissopimuksen 6 artiklan mukaisesti (artikla 17, asetus 1083/2006)

EY- direktiivin 2001/42 mukainen ympäristövaikutuksen arviointi

Kestävä kehitys – hankkeiden toteutuksessa ja käsittelyssä

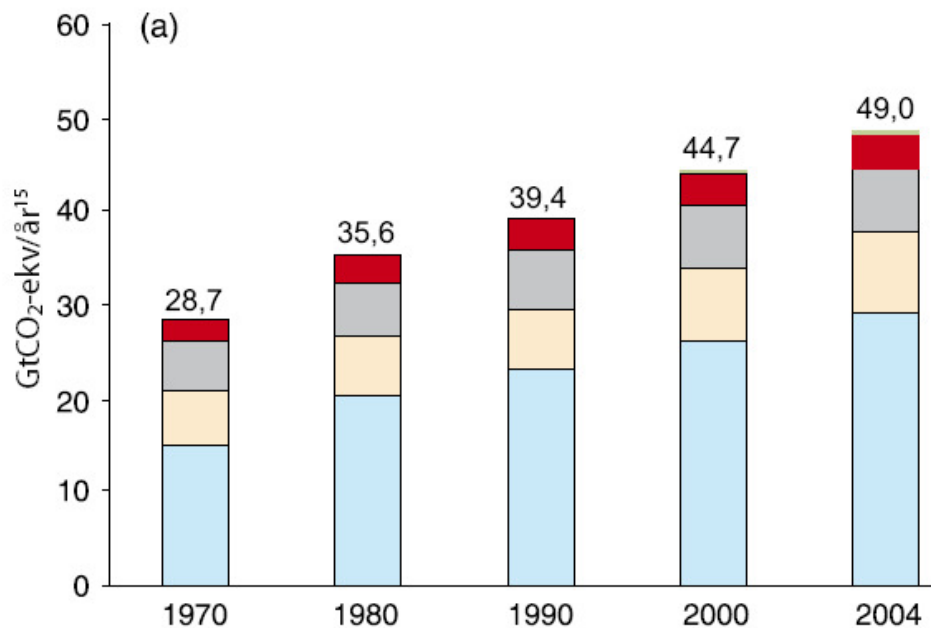
Ympäristö näkökulma on integroitu ohjelman toteutukseen. Tämä tapahtuu pääasiallisesti hankekäsittelyn kautta.

Ympäristövaikutuksen arviointi- lomake

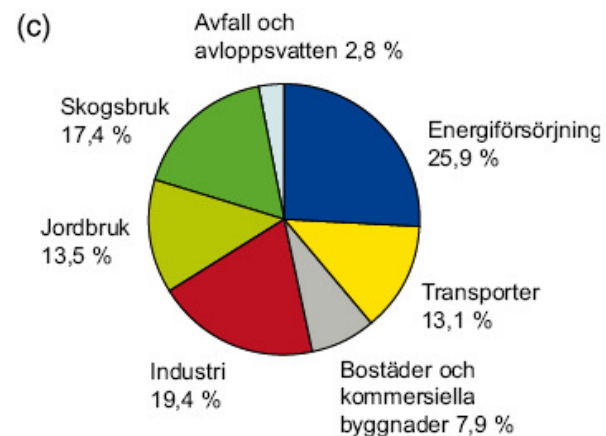
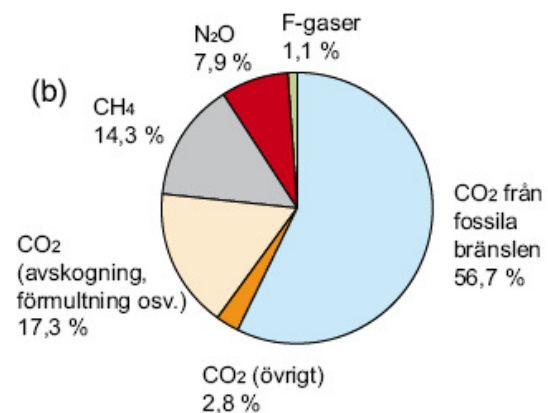
- Ympäristötietoisuus**
- Natura 2000**
- Energiatehokkuus**
- Ilmastonmuutos/ hiilidioksidipäästöt**

Globala antropogena¹⁴ utsläpp av växthusgaser

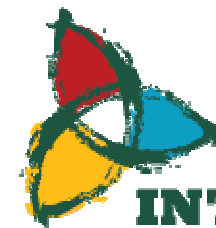
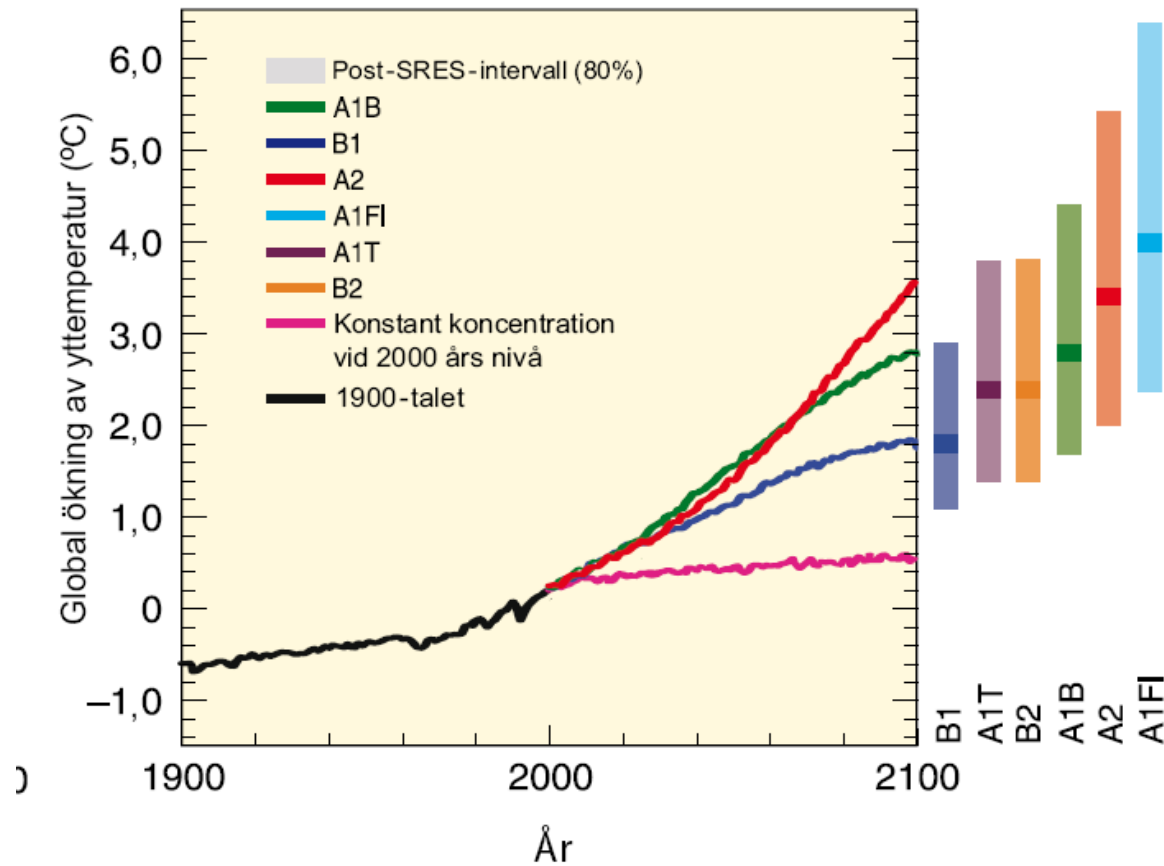
■ CO₂ från fossila bränslen och andra källor
 ■ CO₂ från avskogning, förmultning och torv
■ CH₄ från jordbruk, avfall och energi
 ■ N₂O från jordbruk och andra källor
 ■ F-gaser

EUROPE SKÅLAR OCH OMFÅR
 E angående tekniska
 utvecklingar

**INTERREG
IV/NORD**

Olika scenarier för utsläpp av växthusgaser från 2000 till 2100 Ur FN:s klimatrappport (2007)

EUROPEISKA UNIONEN
E sammenheng mellom
15 og 25 land

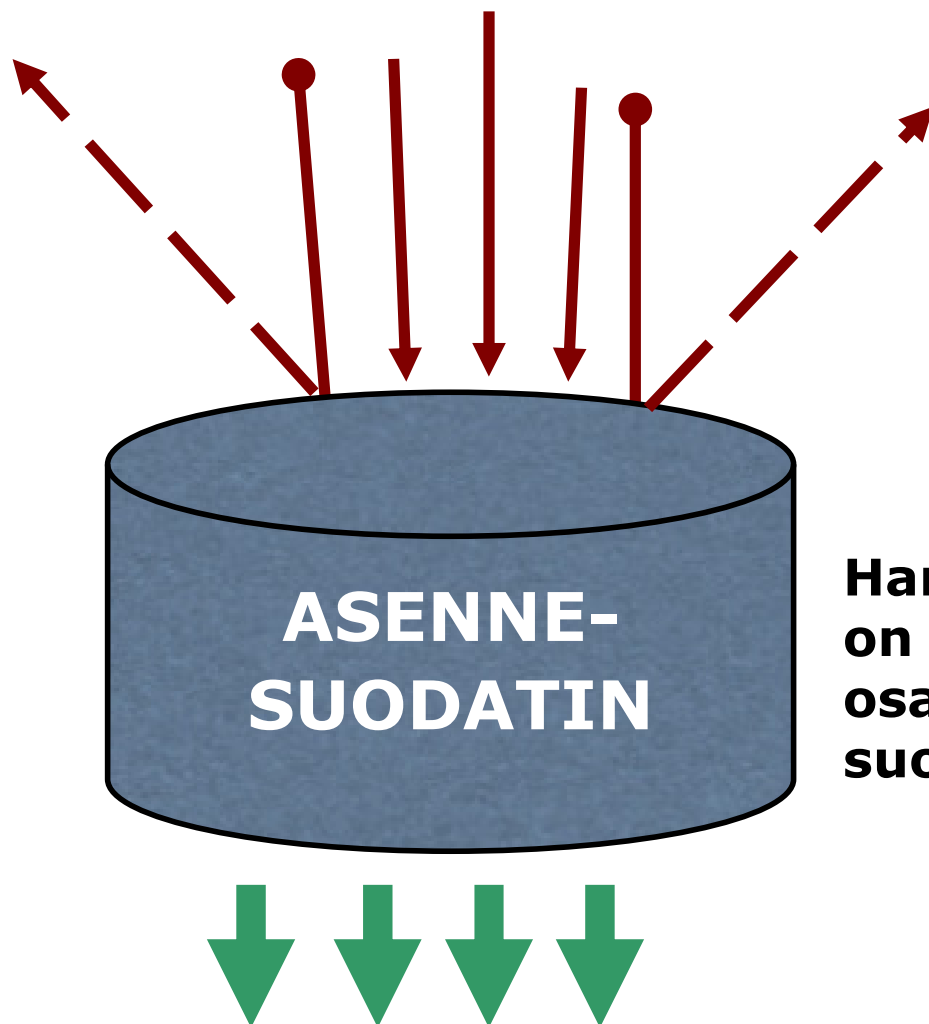
INTERREG
IV/NORD

Konkreettista hankkeiden toteutuksessa

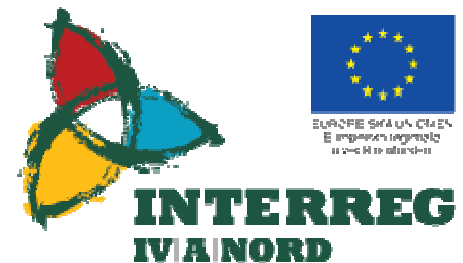

- **Tuotteiden valinta**
- **Matkustaminen**
- **Energian käyttö**
- **Ympäristöalan tietous**
- **Johtoportaan asennoituminen**

- **Arviointi/ väliraportti - Olemmeko saavuttaneet mitään?**

Hankkeen organisaatiolla on mahdollisuus vaikuttaa osanottajien asenne-suodattimeen

Saamen kielen käyttö (koskee Prio 4)

Kansallinen vähemmistökieli, keskeinen rooli saamelaisessa yhteiskunnassa

Kielen kehittäminen ja säilyttäminen – keskeinen osa rajatylittävää yhteistyötä

Yksi läpileikkaavista teemoista kaikissa Prio 4:n hankkeissa

Yksi prioriteetti 4:n osatavoitteista – saamen kielen aseman vahvistaminen

Hankkeet jotka erityisesti vahvistavat saamen kielen kehitystä (indikaattorit)

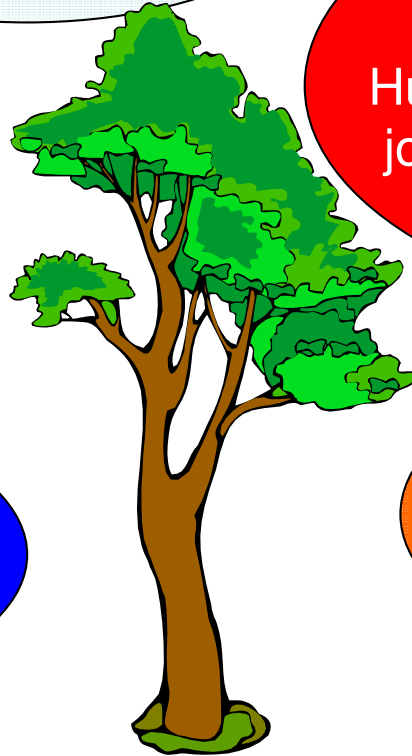

Väliraportista voi olla
apua!

Mieti vaikutuksia!
(Ohjausryhmässä,
osanottajien kesken jne)

Läpileikkaavien teemojen
huomioonottaminen merkitsee
panostuksia siellä ja täällä.
Älä tee siitä vaikeaa!

Kuinka paljon voimme
hyödyntää ulkopuolista
osaamista tietoisuuden
lisäämiseksi?

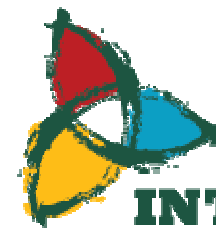

Missä me olemme tänään?
Mitä tietoa meillä on?
Huomioimmeko kestäväen kehityksen
jokapäiväisissä toiminnoissamme ?

Kuinka paljon ja miten
voimme lisätä tietoisuuttamme ?
Askel oikeaan suuntaan

Kuinka paljon voimme
hyödyntää sisäistä osaamista
tietoisuuden lisäämiseksi?

Monta pientä puroa...

EUROPE SWA UKA EN
E angonen tegimise
11-2004-01-01-01-01

**INTERREG
IV/A/NORD**